

Aan boord MS Van Neck (2844 BRT)**1 en 2)

P.G.H.Uges

1955 Werf: Boule te Bolnes

1969 verkocht naar Hongkong/Singapore en herdoopt in Annita + vergroot tot 3532 b.t.

1976 verkocht naar Panama en ook in 1979 als Hintha. Daarna nog tweemaal verkocht. D.w.z. in

1981 naar Singapore als Yello River II en in 1982 onder Panamese vlag als Winnow.

26 juni 1982 was het schip op weg van Kakinoda naar Singapore en ontstond op ca. 150 mijl van Port Blair een lekkage in de machinekamer. Op 30 juni 1982 werd het schip in zinkende toestand (10.20 NB.91,50 OL.) door de bemanning verlaten.

**1) Het betrof een serie van drie zusterschepen. Behalve op de Van Neck, voer ik Van 1962 t/m 1963 als 5^e WTK op de Van Cloon en van 1965 t/m 1966 als 4^e WTK op de Van Noort.

**2) In het Scheepvaartmuseum is een zilveren miniatuur model van de Van Neck dat in 1955 werd overhandigd bij de overdracht door Boele's Scheepswerven aan de KPM.

Overgeplaatst als 3^e WTK naar MS Van Neck

Met Thai International Airways vloog ik naar Bangkok. In Bangkok kreeg ik als het ware een week tussentijdse en betaalde vakantie in het Victory Hotel. Daar ging ik op 15 augustus 1966 aan boord. Het werd uiteindelijk een verblijf van twaalf dagen in Bangkok, waaronder een week als toerist in het Victory Hotel en gaf mij de mogelijkheid er uitgebreid rond te kijken. Behalve een aantal tempels, ging ik naar een museum (stoffig en rommelig), slangentuin, Floating market, Thaiboksen en Thaidansen.

Surd, Catherine, Hellen en Sparks v.d. Kaay

Tijdens een floorshow met Thaidansen, was er aan het einde gelegenheid om mee te doen. Dat leek me best leuk en dus deed ik dat. Het viel kennelijk in goede smaak want de gehele zaal, maar ook de dansers leefden mee. Een dag later (zaterdag) ben ik er weer heen gegaan.

Ik heb toen een Thaise familie leren kennen. Hij (Surd) is een Thai en zij (Catherine) geboren in Australië met voorouders uit Ceylon en Nederland (achternaam van Rooyen). Surd is zijn roepnaam maar zijn echte naam is Prasertong Punyanitya. Hij is eigenaar van Boon Vanit Engineering and contractors Ltd. Zij leerden elkaar kennen tijdens zijn studie in Australië en hebben twee zoons. Catherine is lerares Engels, met als hobby dat ze tijdens de floorshows uitleg geeft over Thaidansen. De manager van het restaurant "Sala Norasing" waar avonds ook de floorshow wordt gegeven, vroeg mij of ik ook die zondag weer wilde komen. De tweede keer was het succes nog groter, met als beloning dat ik van af nu gratis toegang heb. De dansers komen allen van de universiteit in Bangkok met een speciale afdeling voor het Thaidansen. Ze beginnen er al op vrij jonge leeftijd en zijn van gegoede families, die in staat moeten zijn deze studie te bekostigen.

Thai dansen

Ik wilde de volgende keer samen met Surd en Catherine een van de meisjes uitnodigen. Dat werd wel lastig, omdat het hier dus gegoede families betreft en het de gewoonte is, dat hun dochters alleen met een jongen mee uit mogen, als er ook een chaperonne mee gaat. Dat laatste zag ik uiteraard niet zitten. Maar misschien wel in gezelschap van Surd en Catherine. In Bangkok heb ik ook wat van hun vrienden leren kennen, zoals Hellen Austin en Narcing Aguilar. Hellen is Frans/Vietnamees (met moeder in Monaco) en geeft Franse les. Tussen Hellen en onze radiotelegrafist v.d. Kaay boterde het.

MS van Neck; Singapore -> Sydney 17-09-1966

Opa en Oma.

De van Neck heeft een z.g. owners cabin geschikt voor maximaal twee passagiers. Een enkele keer varen die dan met ons mee, zoals ook deze reis een ouder echtpaar (Opa en Oma). Eergisteren zijn we avonds bij Thursday Island (straat Torres) gestopt, want Oma was nogal ziek en om haar door een arts van het plaatselijke ziekenhuis te laten onderzoeken. Ze bleek blindedarmonsteking te hebben, maar wilde ondanks aandringen van de arts en haar man niet van boord en naar het ziekenhuis. Dus is ze aan boord gebleven (als ik de Ouwe was, had ik haar er afgestuurd) en is tegen de verwachtingen in zelfs alweer iets aan de beterende hand. Onze HWTK heeft iets aan zijn blaas en daar werd meteen naar gekeken, maar hij ligt ondanks medicijnen nog steeds op bed. Hij zelf woont in Sydney.

MS Van Neck; te Melbourne 09-10-1966

Ditmaal mrs. Dax alleen per telefoon gesproken. Enerzijds omdat ik een paar keer de stille wacht op verzoek van de tweede WTK heb overgenomen (dit betekent dat je aan boord moet blijven voor het geval er iets aan de hand is). In Sydney neemt de 2^e WTK dan weer mijn wacht over. Anderzijds omdat Mr Dax vandaag terugkomt uit Europa en zij hem (helemaal per auto) in Sydney afhaalt. Hij was gezien het krappe schema helaas niet in staat om in Arnhem ook op bezoek te gaan.

MS Van Neck; Sydney -> Sandakan (Sabah) 21-10-1966

Drie weken geleden ben ik in Sydney samen met Bob Jeffery (een vriend), zijn vriendin June**3), nog een andere Peter en de vriendin van June, Robynne uit geweest op Kings Cross, het uitgangscentrum van Sydney boven op een heuvel**4). Later die avond zijn wij in mijn hut beland om nog een afzakkertje te nemen. De volgende avond was er een feest in de flat van de meisjes, georganiseerd door Bob en June. Enfin het klikte toen tussen Robynne en mij. Als afkoelingsperiode hebben we

toen maar afgesproken te wachten tot we terug zouden zijn. (Sydney -> Melbourne ->, Tasmania -> Sydney duurde totaal ongeveer drie weken). Dit met de afspraak elkaar niet te schrijven, behalve als levensteken een kaartje.

MS Van Neck aan kade naast Sydney Harbour Bridge

Ondanks dat zijn we nu en na drie weken nog steeds gek op elkaar. Kortom ik heb nu een Australische vriendin in Sydney en wij zijn bovendien beiden op 14 juni jarig, alleen is Robynne een jaar ouder (1940). Robynne Benson is onderwijzeres, geeft les aan spastische kinderen. Zij is de dochter van een tandarts in Gosford, een suburb van Sydney en woont samen met June en nog twee meisjes in een flat, met een prachtig uitzicht op de baai, de beroemde Sydney Harbour Bridge en het in aanbouw zijnde Opera house. Met die bouw is hier in Australië het nodige aan de hand, waaronder ruzie met de Deense architect.

Iedere keer als we weer in Sydney binnenlopen zie je dat de bouw is gevorderd. Of onze relatie standhoudt gezien de nu toch wel erg korte tijd die we samen doorbrachten en de relatief lange periode (ca twee maanden) voor ik weer terug ben in Sydney, moet worden afgewacht.

**3) Bob Jeffery en June Law trouwden op zaterdag 7 september 1968

**4) In 1999 nam ik deel aan het IIR-wereldcongres te Sydney en logeerden ik samen met mijn echtgenote Henriette in een hotel op Kings Cross. Als onderdeel van dit congres kregen wij een rondleiding door het ondertussen al 26 jaar geleden (20 oktober 1973) geopende Opera House, met ook een bezoek aan de technische ruimten en een uitvoering in het theater. Het ontstaan en de bouw wordt uitstekend beschreven in Opera House Act One. Publied in 1997 by David Messent and by the National Library of Australia ISBN No.O 646 32279 6.

Uitzicht over Sydney Bay van af de flat van Robynne

MS Van Neck; Congestie in Bangkok 13-11-1966

Ik lig boven bij de schoorsteen, heerlijk in de late middagzon. We liggen door congestie al bijna een week bij het Bangkok pilot station voor anker en moeten wachten tot we naar binnen kunnen. Vlak bij ons ligt eveneens de Rotterdam voor anker. Als varende correspondent van de VNKO schrijf ik rapporten over wat zich hier zoal op de vloot afspeelt. Ook soms voor collega's als er zich moeilijkheden voordoen of als er vragen zijn. Van Robynne krijg ik regelmatig brieven. Of onze relatie iets blijvends wordt is echter de vraag, want ze schrijft dat ze er niet goed tegen kan dat het zo lang duurt voordat ik weer in Sydney terugkom. Zij vindt het verschrikkelijk dat we elkaar alleen maar per brief kunnen bereiken. Kortom een paar maanden afwezig is niets voor haar, maar is nu eenmaal de consequentie van het varen en ik moet contractueel wel deze term van 1,5 jaar (voor gehuwden 9 maanden) afmaken. Dat wil zeggen in mijn geval tot begin juni '67 met ook nog eens het risico dat ik tussentijds word overgeplaatst naar een ander schip dat niet op Sydney vaart.

Met een beetje geluk zijn we deze reis echter met kerst in Sydney. Het is daar dan hoogzomer en dan ziet de wereld er ineens veel positiever uit. Als vrijgezel is dit een prachttijd, maar zodra je verliefd wordt, is dat anders.

SS Rotterdam november 1966 voor anker bij Bangkok pilot station

MS Van Neck; Balikpapan (Indonesië) -> Sydney 20-12-1966

In Bangkok ging ik weer naar de Sala Norasing waar ik Surd en Catherine ontmoette. De Manager was verheugd mij te zien en heeft voor mij een exclusieve plaats geregeld waar anderen niet mogen zitten. De dansers wisten dat ik er was en ik heb er veel dia's kunnen maken. Na afloop zijn we bij Narsing wat gaan drinken. In Singapore was het op 19 november aankomst en vertrek en was er niet eens tijd om inkopen te doen. Henk Buiteman kwam toen als 4^e WTK aan boord**5) en bovendien kregen wij een volledig nieuwe bemanning bestaande uit van Singapore afkomstige Chinezen en Maleiers. In het begin waren er met die nieuwe bemanning wat aanpassingsproblemen, maar nu gaat alles weer vrij goed. Alleen de Chief Steward is een ramp. Hij spreekt namelijk geen woord Engels en dat terwijl hij de boekhouding van lokaal ingekochte voeding en drank in het Engels bij moet houden. Hoe men op het kantoor in Singapore hem aan heeft kunnen nemen is een raadsel. De vorige Chief Steward is gelukkig nog aan boord om hem in te werken, maar hij gaat van uit Sydney terug naar Hongkong en voelt er weinig voor om nog langer aan boord te blijven.

Balikpapan was nogal veranderd sinds twee jaar geleden. Men vertelde er dat tijdens de communistische opstand van een jaar geleden, een kampong was platgebrand en de opstandelingen ook probeerden de olie-installaties in de lucht te laten vliegen. Dat is echter mislukt met behulp van bewakers. Er is nu geen enkele blanke meer en de nogal uitgebreide raffinaderijen zijn nog niet voor 100% in bedrijf. In het schilderachtige plaatsje ik heb er wat foto's genomen. Ik heb er een origineel met de hand gesneden houten Balibeeld gekocht (ca. 60 cm hoog. Het stelt een danseres voor en is geen slordig toeristisch exemplaar zoals je die in Bangkok te kust en te keur kunt kopen. Prijs ca. Fl. 35,- + een oud hemd. Het beeld aan boord brengen gaf nogal wat problemen, want de douane wilde weten hoe ik het had kunnen kopen voor de toegestane 100 roepia's, die we per keer dat we de wal op gingen mee mogen nemen. Enfin na hem nog eens 50 roepia (fl. 1,75) te hebben gegeven, waren de problemen opgelost.

Olieterminal Balikpapan

We komen waarschijnlijk a.s. zaterdag de 24^e (dus net voor kerst) in Sydney aan. De hoeveelheid lading is echter klein, met de kans dat ze die dan nog kunnen lossen en dan met de beide kerstdagen op zee. Enfin we zullen maar hopen dat dit niet lukt.

**5) Henk Buiteman is de enige van uit die periode waarmee ik ook nu nog bevriend ben.

MS Van Neck; te Sydney 24-12-1966

Met Robynne alles okay en blijven hier gelukkig met de kerstdagen. Omdat ons vaarschema (mede door de congestie in Bangkok) nogal in de war is, werd het ook voor Robynne pas op het laatste moment duidelijk, dat wij tijdens de Kerstdagen in Sydney zouden blijven en ik ga met haar mee naar het zomerhuis van haar ouders.

MS Van Neck; te Melbourne 03-01-1967

Ik heb dus de kerstdagen doorgebracht bij Robynne thuis. Dat wil zeggen in hun zomerhuis aan de kust en halverwege Sydney – New Castle. Zo'n kerstfeest hier in Australië is toch minder gezellig dan in Nederland. Het is natuurlijk prachtig dat je juist dan aan het strand kunt zitten, maar ik geef toch de voorkeur aan het koude, desnoods regenachtige Nederlandse weer.

Paul een broer van Robynne doet veel aan de surfboardsport en ik wilde dat dus ook eens proberen. Net toen ik voor de eerste keer met een surfboard in zee was, kwam een vriend van hem op zijn surfboard zittend naar me toe. Ik dacht om me te helpen, maar hij riep dat we het water uit moesten omdat een patrouillerend vliegtuigje in de buurt haaien had gesignaleerd. Er zijn daar stranden met bewaking (lifeguards) waar je uitsluitend tussen de vlaggen mag zwemmen. Met een surfboard mag je daar niet komen en doe je dat daar buiten voor eigen risico. Als er haaien worden gespot geeft het vliegtuigje dat door en luidt men aan het strand een bel. Maar die had ik niet gehoord en wist overigens ook niet wat dat betekende. Ik was dus de enige die nog in zee was en ben daarna op mijn bord zittend naar het strand gepeddeld. Wat Robynne betreft is het precies zoals zij zegt: we zien elkaar een paar dagen zo veel mogelijk en dan plotseling ben ik een paar maanden weg en dat maakt het wel erg moeilijk.

Op 1 januari 1967 lagen wij in Melbourne, streken daar voor het laatst de KPM-vlag en hesen de vlag van de KJCPL (RIL). Dochter KJCPL nam daarbij Moeder KPN over. Alle officieren kwamen automatisch in dienst van de KJCPL. Vandaag kregen wij het bericht dat op MS Straat Malakka (RIL), de gezagvoerder vier muitende Chinezen door de benen moest schieten, om ze op afstand te houden. Ik ben naar een oogarts geweest, omdat ik vaak hoofdpijn kreeg tijdens het studeren en lezen, maar wel alles volkomen scherp zie. Als ik het goed heb begrepen zijn mijn lenzen niet overal 100% rond of zoiets. Een leesbril koste me toen A\$ 16,50 = Fl. 66,- (vond ik duur), maar ik heb nu geen last meer van hoofdpijn.

Het op 1 januari 1967 strijken van de KPM-vlag en hijsen van de KJCPL-vlag

MS Van Neck; Sydney -> Sandakan (Sabah) 31-01-1967

Tijdens de tweede call te Sydney bleek dat het weinig zinvol was voor Robynne en mij om zo verder te gaan. Er was nauwelijks tijd om elkaar beter te leren kennen en wij leefden ieder in een totaal andere wereld. Mede daarom hebben wij alweer een week geleden in Sydney besloten er een punt achter te zetten. Voor ons beiden best moeilijk, maar tijd heelt alle wonden.

Er zit schot in het volgen van de cursus koeltechniek, maar dat vraagt wel discipline. Vooral in een haven is het lastig om dat vol te houden. Gelijk met deze brief gaat er een brief naar de KJCPL met het verzoek pas half november naar huis te mogen gaan in plaats van juni. Dit met het plan om

daarna begin januari '68 (dus over ongeveer een jaar) mijn ontslag in te dienen en dan in Nederland als koeltechnicus een loopbaan te beginnen en te solliciteren.

MS Van Neck; Port Swettenham (Port Klang) -> New Castle 18-04-1967

Veel overwerk en dus weinig tijd voor studie. Tot overmaat van ramp werd mijn hut ook geverfd, met als gevolg dat ik eerst alles van de muur moest halen + mijn op afstand bediende radio, pick-up en verlichting, wat een enorme dradentroep met zich meebrengt, het verhuizen naar een reserve hut en dan later weer terug. In Singapore heb ik 14 nieuwe langspeelplaten gekocht en daarmee is mijn verzameling opgelopen tot 110 stuks. Ook kocht ik een draagbare typemachine.

MS Van Neck; Devonport (Tasmania) -> Sydney 11-05-1967

De dochter en schoonzoon van de fam. Dax (John en Judy Brine-Dax + hun kinderen) gaan gedurende twee jaar naar Schotland. Een vriend van mij (John Hayes) en Margot beiden uit Sydney en Trish uit Melbourne, komen waarschijnlijk eind dit jaar, dus wanneer ik terug ben naar Europa en Nederland. John is leraar Frans en heb ik indertijd via Robynne leren kennen.

MS Van Neck; Port Swettenham (Port Klang) -> Brisbane. 12-07-1967

4e WTK Henk Buiteman bleef helaas maar één reis aan boord en werd op 25 maart '67 in Singapore alweer overgeplaatst naar MS Sanana. Dinsdag 11-07-'67 (gisteren) kreeg ik bij slecht weer, een 60 kg zware cilinder gevuld met Freon 12 **6) op mijn tenen. Die viel van een verhoogde drempel in de dienstgang. Gevolg: twee tenen waar onder de grote teen blauw, nee paars en behoorlijk pijnlijk. Ik kan ze nog bewegen en dus lijkt het erop dat ze niet zijn gebroken. Vannacht heb ik ondanks een slaaptablet niet veel geslapen. Het lopen is gereduceerd tot strompelen en beperk ik tijdens de wacht tot de belangrijkste zaken. De meeste tijd zit ik nu op de drempel aan de ingang van de schroefastunnel (de koelste plaats in de machinekamer).

Dat betekent dat de 2^e en 4^e WTK mijn wacht niet over hoeven te nemen, want 6 uur op en 6 uur af is geen pretje. Ik heb bovendien gelukkig een prima olieman met voldoende ervaring om mij te waarschuwen als er iets niet in orde zou zijn (water no good of oil no good).

Afgelopen zaterdagmiddag (9 juli om 16.15 uur) hebben we in de Javazee een Indonesische prauw die met een gebroken mast en drie vissers rondreef gered en hen met prauw en al aan boord gehesen. Ze waren door de krachtige moessonwind een heel eind uit de kust geblazen en hadden het geluk dat wij ze tegenkwamen.

Aan boord hijsen van de prauw.

Ze zijn ongeveer 36 uur aan boord gebleven tot we ze in de nacht en vlak bij de kust van Java weer hebben afgezet. Dit in de nacht, om zo gedoe met de Indonesische autoriteiten te voorkomen. De drie jongens hadden overigens de tijd van hun leven. Ze kregen van alles mee. Niet alleen rijst en water, maar ook oude kleren, zeep enz., enz. Kortom veel spullen die daar moeilijk te krijgen zijn of niet te betalen. Voor hen was het zo ongeveer het winnen van de Fl.100.000,- en het geluk dat wij ze tegenkwamen, want zonder ons had er erg slecht voor ze uitgezien. Allah werd dan ook uitgebreid geprezen. Ik heb van de gebeurtenissen de nodige foto's (dia's) genomen.

**6) Een cilinder koudemiddel op mijn tenen was wel een hardhandige manier om mij te betrekken bij dit mooie vakgebied. Freon 12 (R12) als CFK en in mindere mate ook Freon 22 (R22) als HCFK, tasten de Ozonlaag aan. Het Montrealprotocol (16 september 1987) heeft betrekking op het daarom wereldwijde verbod op het gebruik van deze chemische koudemiddelen. Per 1 januari 2015 is de Europese F-gassenverordening van kracht over het gebruik van HFK als broeikasgas. Het beleid is om deze zoveel mogelijk te vervangen door natuurlijke koudemiddelen zoals NH₃ (Ammoniak), CO₂ (Koolstofdioxide), brandbare koudemiddelen als Propaan/Butaan en verdampend water.

MS Van Neck; Aankomst Brisbane. 21-07-1967

Voor alle zekerheid toch met mijn voet naar het ziekenhuis.

Daar bleek dat beide tenen wel zijn gebroken, maar zodanig dat ze alweer aan elkaar groeien. Gips is dus gelukkig niet nodig. Wel hebben ze er voor alle zekerheid een strak verband om heen gewikkeld.

MS Van Neck; Melbourne. 12-08-1967

Over thuiskomen gesproken, ik verwacht in oktober vanuit Singapore naar huis te vliegen. Daarom neem ik nu al afscheid van de fam. Dax en wordt straks afgehaald door de fam. Brine.

In Hongkong is sprake van een enorm watertekort (4 uur water iedere 4 dagen). Er is hier wat rumoer ontstaan over het terugtrekken van de Engelse troepen uit Singapore, Malaysia en Australia en New Zealand. Het komt erop neer dat alleen de VS hier de zaken in evenwicht moet houden. Trouwens in Singapore is men er niet op gesteld om schepen van de VS vloot in hun haven te ontvangen. Het lijkt of er steeds weer moeilijkheden ontstaan. De situatie in het Midden-Oosten is allesbehalve rooskleurig, maar die in Azië is gevaarlijker, vooral nu de Engelsen zich terugtrekken. Engeland zal

trouwens economisch nog wel de terugslag ondervinden, gezien hun belangen. Het onprettige gevoel ontstaat dat we naar een derde wereldbrand worden gedreven en berg je dan maar. Het kwaad is het Chinese Communisme, dat vreet om zich heen en niet alleen in Thailand, maar ook bijvoorbeeld in Sarawak. In Kuching hebben ze nog niet zolang geleden weer eens een wapenopslagplaats ontdekt. Ook in Indonesië zullen nog wel weer de nodige moeilijkheden ontstaan. De mens is gek en zal het altijd blijven**7).

**7) op 30 september 1965 vond een mislukte Communistische staatsgreep plaats, die door Gen. Soeharto werd neergeslagen. Omstreeks 1966 was bovendien sprake van een zeer hoge inflatie.

Zie [Geschiedenis van Indonesië – Wikipedia https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Indonesië](https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Indonesië)

MS Van Neck; Melbourne. 13-08-2067

Er schijnen op de Tjiluwah, een van de grote passagiersschepen van de RIL-moeilijkheden te zijn en er wordt driftig overgeplaatst. Ondergetekende moet in Sydney naar de Tjiluwah en dat is maar voor een paar maanden. De Tjiluwah vaart o.a. naar Hongkong en Japan. Hoe het nu echter met mijn vertrek naar Nederland zit weet ik niet. In Bangkok komen we niet en dat is wel jammer. Wat betreft mijn besluit om begin 1968 ontslag te nemen: Pa, u heeft het over geen oude schoenen weggooien maar mijn besluit staat echter (100%) Ik moet dan of ontslagnemen of mijn verdere leven blijven varen en voor dat laatste voel ik niets. Het zal nu niet zo gemakkelijk zijn als een paar jaar geleden, maar toch doe ik het. Nu moet ik alleen maar voor me zelf zorgen en bovendien weet ik nu dat ik minder geschikt ben voor varen en een vriendin, laat staan getrouwd. En ik heb gekozen voor een loopbaan binnen de koeltechniek.

50 jaar later 2018/2020

Vaar Wel **8) Een zeemansleven tijdens de pakketvaart ISBN: 978-94-638-947-5

Een avontuurlijke reisroman geschreven door Bert Botzen en pas in 2019 uitgegeven.

Hij begon in 1963 als leerling WTK aan boord van de Van Neck. Voer later ook nog aan boord van de Sinabang (mijn 1^e schip). Al met al een voor mij zeer herkenbaar verhaal.

Wat ik nog niet wist was, dat op de Van Neck brand is uitgebroken op 22 september 1967**8) en kort nadat ik werd overgeplaatst naar de Tjiluwah.

**8) Brand Van Neck: de bron is het boek "Koninklijke Java-China-Paketaart Lijnen, uitgeverij De Alk, ISBN 90-6013-527-x. Daarin wordt bij de Van Neck vermeld: 1967 (22 september) te Sibu (serawak),

Hoewel Bert en ik elkaar tot op heden nog nooit hebben ontmoet, correspondeerde wij over en weer per e-mail, ik stuurde ik de nodige foto's en leek het of wij elkaar al jaren kenden.

Aan Bert:

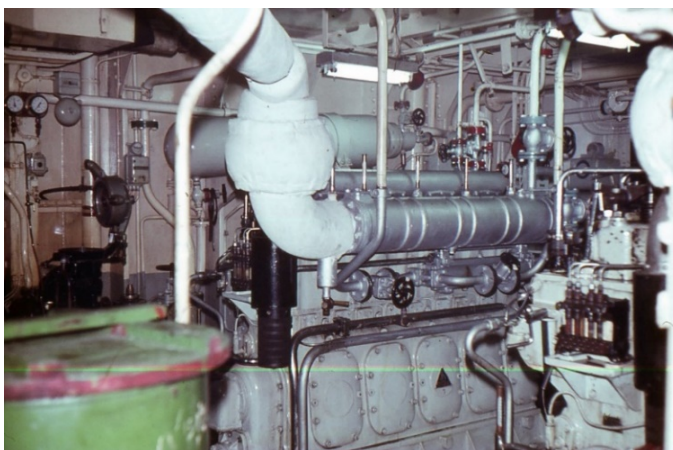
Als leerling WTK op de Sinabang was mijn eerste Baas: Bronsvort (bijnaam rode Gert)

Hij en ik konden slecht door een deur en plaatste de opmerking: Leraar, als ik in de machinekamer ben loop je met me mee om belangstelling te tonen. De tweede WTK had hem gewaarschuwd voor gietgallen in een van de cilinderkoppen en wilde die vervangen, maar de Baas, zuinig als hij was, wilde dat niet. Op weg van Sydney naar Melbourne brak een gietgal door met als gevolg: olie in het bufferwatertankje en water in de smeerolie. Baas Bronsvort liep zenuwachtig door de machinekamer en ik dus trouw achter hem tot hij zich omkeerde en vroeg leraar wat doe je hier. Mijn antwoord: nou meneer belangstelling tonen. Enfin hij begon te vloeken en ik wist niet hoe snel ik weg moest wezen. Wij konden toen de hoofdmotor niet stoppen vanwege dan vloeistof slag en zijn met een sleepboot in Melbourne naar binnen gebracht en afgemeerd. Kort daarna kwam Baas Broekman aan boord en kwam ik terecht in een geheel andere wereld. Hij begreep dat een leerling moest worden begeleid.

Van Bert:

In mijn boek beschreef ik een incident met de hoofdwerktuigkundige van de Sinabang. Helaas zijn me veel namen ontschoten, maar toen ik Bronsvort las wist ik het bijna zeker: dat moet dezelfde Baas geweest zijn. Ik herinner me, behalve zijn nurkse optreden, in elk geval de 'o'-klanken in zijn naam. Dat zou betekenen dat hij begin 1965 weer op de Sinabang gevaren moet hebben. Ik herinner me dat op de Van Neck de koelkamertemperatuur bij fruit zoals Nieuw-Zeelandse appels, heel nauwkeurig gehandhaafd moest blijven. Door een kleine storing lukte dat soms even niet. Dan ging de kaart van de temperatuurschrijver de prullenbak in en werd er op een andere met de hand een nieuwe temperatuurlijn getrokken. Hoe dat met de verzegeling zat dat weet ik niet meer.

En: Inmiddels ook jouw vaarverslag gelezen. Boeiend, de schaatsbaan in Melbourne ken ik ook. Hoewel ieder het op zijn eigen manier beleefd, zie ik ook parallellen met mij vaarervaringen. Je spreekt van je (toevallige) ontmoetingen. Dat herken ik, alleen koppel ik er in mijn (geromantiseerde) boek ook steeds weer het afscheidt, het vaarwel, aan vast. Ik kwam ook tot de conclusie dat ik niet wilde blijven varen als getrouwd man. Ik hield hechtere relaties op een afstand en nam na zeven jaar ontslag. Op de valreep leerde ik in N.Z. wel Lynn kennen met wie ik veel correspondeerde, veel plezier had en een goede relatie opbouwde. Ze kwam naar Europa en naar Holland toen ik verlof had. Ze werkte in Londen als dental nurse, maar toch zette die relatie na een weifelende periode niet door. Naar N.Z. vertrekken was een optie maar Holland was me te lief. Zij vertrok weer naar N.Z. en ik trouwde in 1974 met mijn huidige vrouw Rian die overigens geboren is in een buurtschap bij Lichtenvoorde, niet ver van Lievelede**9). Haar vader dreef tot op hoge leeftijd een klompenmakerij.

Machinekamer met hulpmotor op de Van Neck.

**9) Van 1974 tot 1989 woonde ik in Lievelede – Gemeente Lichtenvoorde en was daar van 1985 tot 1989 lid van de gemeenteraad.